

UZVARAS CEĻŠ

Redakcija Līvānos, Rīgas ielā 33. Tālrūpi: redaktoram 41, redakcijai 58. Numurs maksā 10 kapeikas

Latvijas Komunistiskās partijas Līvānu rajona komitejas un Līvānu rajona Darbaļaužu deputātu padomes organs

Nr. 73 (871)

Plekdien, 1956. g. 22. jūnijā

7. gads

Izvēlēties savu mērķi

Katru pavasari šinī laikā mūsu Dzimtenes skolas izlaiž dzīvē simtiem tūkstošu jauniešu. Ar gatavības apliecībām rokās jaunie padomju pilsoņi pilni apņēmības, dzīves prieka un lepni par godam noietu ceļa posmu aizver aiz sevis mīļotās skolas durvis, ar kuru saistās tik daudz jauku atmiņu.

Daudzi no viņiem testāties augstākajās mācību iestādēs, kļūs inženieri, zinātnieki, ārsti, lauksaimniecības speciālisti. Daudzi stāsies tieši ražošanas darbā.

Padomju jaunietim, beigušam vidusskolu, atveras bezgala daudz iespēju, tāpēc dažreiz pat grūti izvēlēties par ko kļūt, kāds darbs vispiemērotākais, kur varētu ielikt visu savu enerģiju, sirdsdegsmi un spējas. Te nedrīkst pārsteigties, iekams spert šo soli rūpīgi jāpārdomā, prasot padomu no saviem audzinātājiem, jo izvēlēties profesiju nozīmē ievilkāt savā dzīvē noteiktu līniju, no kuras novirzīties vēlāk grūti. Taču profesija katrā ziņā jāizvēlas, skaidri jāieziņē savas turpmākās gaitas. Tāds uzskats kā: „Pagaidām kautkur iekārtošos, bet vēlāk redzēs...” ir visbīstamākais. Lūk, ko par savām gaitām stāsta kāds Līvānu 1. vidusskolas absolvents, kas gatavības apliecību saņēmis jau vairākus gadus atpakaļ: „Pabeidzu vidusskolu un man likās, ka zinu visu, visu, kas vien dzīvē nepieciešams, varu strādāt jebkuru darbu... Rūgti biju vilies, kad iestājos pirmajā man piedāvātajā darba vietā. Te es sadūros ar vienu jaučājumu svešāku par otru, nācās izšķirties par to atrisināšanu pašam, bet trūka zināšanu. Darbs nepatika. Pārgāju citā, — šī laikā to mainīju vairākas reizes un vienmēr bez noteikta mērķa...”

Tikai dziļi pārdomājot, beidzot atradu sev vispiemērotāko vietu, nožēlojot, ka to neizdarīju agrāk, nebiju nevienam prasījis padomu un veltīgi zaudējis vairākus tik dārgus gadus.”

Kaut gan mācīties nekad nav par vēlu, taču nesalīdzināmi labāk mācīšanos nepārtraukti, — no skolas sola nekavējoties pāriet uz augstskolas auditoriju vai neklātienē nodaļu savā profesijā.

Šogad mūsu rajona vidusskolas beidz 84 jaunieši. Viņus ar skolā gūtajām zināšanām gaida augstskolas, trauksmaināts celtniecības darbs, kolchozu lauki. Tikai nekūdīgi un droši jāizvēlas savs nākamais ceļš.

Labas sekmes turpmākajās gaitās

Liels ir Līvānu 1. vidusskolas jauniešu kolektīvs: to veido ap seši simti piecdesmit jauniešu. Šodien četrdesmit seši lielās saimes locekļi šķiras no skolas un aiziet dzīvē. Tie ir 11. klases absolventi.

Eksameni ir aizritējuši, un daudzi no viņiem saņem gatavības apliecības ar teicamām un labām sekmēm, piemēram, Berta Daugavvanaga, Gaida Stroža, Anna Pūga, Bruno Priede, Elza Eiduka, Valentina Vucena, Pēteris Čišs, Vilma Balode, Irmina Ukina un citi.

Žēl šķirties no skolas, no draugiem; sirdī mostas tā kā nemiers, bet tas viss tikai uz īsu mirkli. Katru no viņiem jau aizved tālumos un nākotnē iecerētais mērķis un plašas iespējamās perspektīvas. Gandrīz visi absolventi jau nolēmuši, ko darīs turpmāk.

Daļa no viņiem turpinās izglītību Latvijas Valsts universitatē, piemēram, B. Daugavvanaga, B. Priede, G. Stroža, V. Balode, J. Iesalnieks, J. Kalvāns un citi.

Daudzi absolventi izvēlējušies Latvijas lauksaimniecības akadēmiju, piemēram, I. Asariņš, E. Grāveris, J. Zalāne, P. Lojāne, E. Kalvāns, A. Ancāne un citi.

Vairāki absolventi nākotnē vēlas strādāt par medicīniskajiem darbiniekiem, tāpēc viņi izraudzījušies Medicīnas institutu, farmaceutu skolu, medicīnisko māsu skolu un citas mācību iestādes, kas gatavo medicīnas nozares

darbiniekus. Tā par ārsti nākotnē vēlas strādāt V. Vucena, I. Ukina, A. Pūga un pārējās absolventes.

Daļa jauniešu savas zināšanas paplašinās kādā no iecerētām specialitātēm dažādās arodskolās.

Savā dzimtajā kolchozā nolēmusi strādāt L. Pastare, M. Rellpa un M. Markote.

Ražošanas darbā uz rūpniecām solās iet P. Kalvāns, J. Rusiņš, J. Kozlovskis.

Dažus jauniešus vilina jūrskola. Ar sajūsmu par tālajiem braucieniem spriēž P. Čišs, J. Beinarovičs, V. Vucens, J. Kārklis, un viņi nolēmuši mācīties jūrskolā.

Tik daudz iecerēts, ka grūti visu uzskaitīt, jo iespē-

jas mūsu jaunatnei dotas ļoti plašas.

Apspriežoties ar absolventiem, jākonstatē, ka katram no viņiem ir savi nākotnes nodomi, iecerēs un plāni, katrs grib par kaut ko kļūt, bet visi viņi izsaka labu gribu un vēlēšanos strādāt un mācīties tā, lai ar savu pašizliedzību un krietnumu nestu godu skolai, pateicību vecākiem un skolotājiem un slavu mūsu mīļotajai Dzimtenei.

Skola vēlas, lai mūsu audzēkņi, lai arī kādā nozarē strādātu, būtu cienīgi mūsu lielās tautas kolektīva locekļi, vēlas, lai katrs no viņiem būtu paraugs citiem un novēl labas sekmes turpmākajās gaitās.

V. Grīzāne,
Līvānu 1. vidusskolas mācību daļas vadītāja

Attēlā: no 1. vidusskolas absolventiem atvadās jaunāko klašu skolēni. J. Zusāna foto

V. LAPA

No skolas aizejot

Mūs šodien te atvadas pulcīna, draugi,
Jau Dzimtene aicina, pienākums sauc.
Rau' paveras augstskolas, paveras lauki,
Skan pilsētas ritmā: — Šurp, jaunieši, trauc!

Te ritēja bērniņa kopīgā saimē
Un kolektīvs vienoja draudzībā mūs:
Te uzplauka jaunība, sapņi un laime,
Viss turpmākā gaitā mums ceļvedis būs.

Tev Dzimtene labā un mīļotā skola,
Kā māmuļai sirsniņai pateicamies;
Jums, vecāki dārgie un skolotāji, solām,
Ka grūtību priekšā mēs nelieksimies!

Mēs dzīrajā zinātnu avotā gūvām
Daudz patieso atziņu, dzīvē tās līdz.
Nu ejam uz pilsētām, plašajām druvām,
Lai iegūtais skolā ir ceļmatze līdz.

Sniez atvadām roku, draugs, paskaties
acīs
Un apsoli svēti, ka mērķis tavš cēls;
Šis jaunības solījums grūtumos sacis:
— Liegts apstāties pusceļā, pats topi
liels!

Iegūsim augstu cukurbiešu ražu

Ar šādu apņēmšanos pie cukurbiešu sējumu kopšanas stājušies Oškalna vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa laukkopji.

Īpaši dzīva rosme cukurbiešu laukos vērojama brigādiera b. Jegorova vadītajā 3. brigādē. Čakli rosās ravētājas A. Meldere, R. Cimare un vairākas citas. No viņām neatpaliek arī gados vecākās kolchoznieces T. Romāne un M. Michailova. Ravētājas apņēmušās izravēt katra pa 0,15—

0,20 ha cukurbiešu sējumu.

Var redzēt, ka visos trijos cukurbiešu audzēšanas posmos, ko vada posmiņieki P. Miders, A. Sevastjanovs un R. Michailovs domā par labu cukurbiešu ražu izaudzēšanu. Tāpat arī darbs kūsā piefermas laucīnos, kur pie savu sējumu kopšanas stājušās lopkopes, lai sabiedriskajam ganāmpulkam apgādātu pēc iespējas vairāk sulīgās barības.

E. Stare

Ceļu labošanas darba plāns izpildīts

Sekmīgi veicas ceļu labošanas darbi kolchozos „Darbs” un „Nākotne”. Abi lauksaimniecības arteļi izpildījuši savu gada uzdevumu pusgadā.

Jāatzīmē kolchoza „Darbs” ceļu labošanas brigades brigadieris Ignats Liepnieks, kas sistematiski veica pa 50 izstrādes dienas mēnesī.

A. Sidars,
ceļu meistars

Rajonā labus ceļus

Pašlaik notiek ceļu labošanas mēnesis, kurā liels uzdevums jāveic Līvānu rajona darbaļaudim.

Ceļu labošanas mēnesī priekšzīmīgā kārtībā jāsavēd vietējās nozīmes ceļi un tilti. Nepareiza un nepamatota ir to kolchozu un iestāžu vadāgo darbinieku nostāja, kas pret ceļu labošanas darbiem izturas nevērīgi, uzskatot tos par mazsvarīgu uzdevumu, ko var atlikt no dienas uz dienu. Viņiem der atcerēties, ka Padomju valstī mazsvarīgu uzdevumu nav un ceļu labošana ir tikpat svarīgs uzdevums kā visi pārējie.

Nav saprotama tādu lauksaimniecības arteļu kā Čapaņeva vārdā nosauktā, Kajiņina vārdā nosauktā, „Draudzīgais maijs”, „Zelta vārpa”, „Uzvara” un citu kolchozu valžu priekšsēdētāju rīcība, kuri ceļu labošanas darbus atstājuši pašplūsmē. Šie kolchozi uz šodienu nav izveduši vēl nevienu kubikmetru grants.

Tajos kolchozos, kur ceļu labošanas darbu nozīme ir pareizi novērtēta, panākumi neizpaliek. Kā pirmie šo darbu uzsāka kolchoza „Nākotne”, „Darbs” un Ļeņina vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa ļaudis, lai savestu kārtībā savā teritorijā esošos ceļus.

Kolchozos ieteicams organizēt ceļu labošanas darbu brigades. Kaut gan tas ir zināms visiem rajona kolchoziem, tomēr neviens to nav pēmis vērā. Daudzas kolchozu valdes aizbildinās ar darba spēka trūkumu šādas brigades organizēšanai. Bet, ieskatoties dziļāk lietās būtībā, šiem aizbildinājumiem nav nekāda pamata, — brīvas darba rokas var atrast visur. Ceļu labošanas darbus sekmēs arī tas, ja kolchozi šajos darbos plašāk iesaistīs vilcējspēku un automašīnas. Diemžēl, vēl ir gaužām maz tādu kolchozu, kas to darītu.

Ceļu labošanas mēnesī kolchozu valdēm, vietējo padomju izpildu komitejām un ceļu pārvalžu darbiniekiem jāveic lieli organizatoriski uzdevumi, jo mūsu rajonam jāizved uz vietējās nozīmes ceļiem 5675 kubikmetri grants, jāiztīra 24 km garumā grāvji un jāizstrādā 7494 cilvēkdienas, 6317 zirgu dienas un 130 autodiēnas.

Tāpēc diendienā jāraugās, lai uz ceļiem strādātu vārdzīgais cilvēks, pajūgu un mašīnu skaits.

Ceļu labošanas darbi jāveic operatīvi, laikā novēršot visus traucējumus.

R. Glušņonoks

SĀKOT JAUNU DARBA POSMU

Rajonā kolchozos un mašīnu-traktorū stacijā noslēdzies liels darba cēliens — pirmā sestās piegādes pavasara sēja. Likti pamati šā gada jaunajai ražai.

Atskatoties uz paveikto darbu, par daudziem rajona mašīnu-traktorū stacijas mehanizatoriem var teikt, ka šo atbildīgo laika posmu viņi veikusi krietni, ņēliekot tajā visus spēkus, centību un zināšanas.

Ar patiesu atzinību kolehozu ļaudis runā par mehanizatoru bb. Dambiša, Bogdanova, Nikiforova, Detkova un daudzu citu darbu: „Sēja veikta labi, jābūt labām ražām“.

Arī visa mašīnu-traktorū stacija šogad strādājusi ievērojami labāk, veicot graudaugu sēju par 116 procentiem.

Socialistiskajā sacensībā no mehanizatoru vidus izvirzījušies labākie ļaudis, kurus atzīmēja 19. jūnijā notikušajā mehanizatoru sanāksmē. Par teicamu disciplīnu un labu darbu Goda Rakstu un premijā kabatas pulksteņi saņēma mehanizatori bb. F. A. Nikiforovs un K. N. Detkovs. 5. traktorū brigades brigadieris pelnīti saņēma premijā radiouzvērēju „Dorožnij“ un Goda Rakstu. Šī brigades socialistiskajā sacensībā pirmo pusgadu veikusi kā uzvarētāja. Saņemot ceļojošo Sarkano Karogu, brigadieris b. Petrovs visas brigades traktoristu vārdā izteica solījumu strādāt vēl labāk un pielikt visus spēkus, lai šogad iegūtu bagātu ražu.

Jā, visumā mehanizatori savu uzdevumu pirmajā pusgadā veikusi labi un ja mašīnu-traktorū stacijas kolektīvā nebūtu dažu paviršu un nolaidīgu biedru, tad droši vien šis uzdevums būtu veikts teicami. Par nožēlošanu tādi vēl ir, kas necenšas saudzēt un uzturēt kārtībā tehniku, laukus apstrādā pavirši un dažreiz nonāk līdz tam, ka apzinīgi pielaiž sliktu darba kvalitāti, lai „iedzītu“ plānu un ekonomētu degvielas.

Kas gan traucē strādāt tāpat kā pirmrindniekiem arī bb. Zinovjevam, Rušeniekam, Upeniekam, Kļavinskim, Golubovam, 15. traktorū brigades brigadierim Maskalānam un veselai rindai citiem mehanizatoriem? Nekas. Apstākļi tādi paši, bet darba rezultāti slikti. Viņu apstrādātie lauki nepelna uzslavu. Nežālēm pieaugušie sējumi un viens otrs no ierindas izsists traktors ir dzīva liecība par sliktu darbu. Nav nejausība, ka tagad, sākoties jaunam darba cēliņam, — sējumu kopšanai un gatavojušies siena plaujai, mehanizatori atpalcēji vēl nespēj pienācīgi atjēgties, jo pavasara sējā viņiem nav veicies gludi.

Kolchozi sējumu kopšanu uzsākuši masveidīgi, bet mehanizatori te palīdzējuši maz. Izņemot b. Bišenieka un vēl dažu brigadieru vadītās brigades, sējumu ecēšana un rindstarpu apstrāde ar MTS tehniku tikpat kā nav veikta.

Pavisam nedaudz laika atlicis līdz siena plaujai un skābbarības sagatavošanai no savvaļas zālēm, bet mašīnu-traktorū stacijas zāles plāvēji un skābbarības griezēji vēl nelietojamā stāvoklī.

Te jau jārunā par MTS remontdarbnīcas sliktu sava uzdevuma izpildi un vadības kontroles trūkumu, jo kā gan citādi izskaidrot radušos situāciju.

19. jūnijā notikušās mehanizatoru sanāksmes plenarajā lēmumā skaidri iezīmējas mehanizatoru turpmākie uzdevumi. Sagatavošanās lopbarības sagādei jāveic visīsākajā laikā un strauji jāuzlabo sējumu kopšana. Šis lēmums, kas pieņemts vienbalsīgi, uzliek par mehanizatoru tiešo pienākumu sniegt kolchoziem praktisku palīdzību lauksaimniecības mašīnu remontā. Te pieņemts arī punkts, kas izsaka, ka turpmāk mehanizatoru darbs tiks vērtēts pēc iegūtās ražas. Tātad vēlreiz un vēlreiz jākāpina darba kvalitāte, kas ir augstu ražu pamats.

A. Stankevičs

Kultivētas aploku ganības katrā kolchozā

(No lauksaimniecības seminara)

Lai izpildītu PSKP XX kongresa uzdevumus sestajā piegādē lopkopjiem, krasi jāpalielina produkcijas ražošana jau šogad. Lai piena ražošanu 1960. gadā palielinātu par divām reizēm salīdzinājumā ar 1955. gadu, kolchozā „Latgales zieds“ jau šopavasar uzsāka pārkārtot ganības. Jau ziemā kompleksās brigades sagatavoja materiālus: mietus, kārtis un pavasari iekārtoja aplokus. Pašlaik no četrām kolchoza brigādēm govīs aplokos ganās trijās.

Kā iekārtoti aploki?

I brigādē 36 govīm iežogoti 28 ha, kuri sadalīti 3 aplokos. Govīs vienā aplokā ganās 5—6 dienas. Tas nodrošina pārējo divu aploku apkopšanu un zāles ataugšanu. Rodas jautājums, kāpēc 36 govīm izmanto 28 ha, kad norma 1 govij ir 0,5 ha, bet izmanto 0,7 ha. Te jau tuvākajā laikā trīs esošie aploki tiks sadalīti sešos, bet pēc gadiem diviem, kad tiks uzlabota zāļu seka — 12 aplokos. Tas dos iespēju 28 ha platībā ganīt 50 brigades govīs un 20 jaunlopus. Aploki analogiski iekārtoti arī pārējās brigādēs.

Pašlaik šajā — 1. brigādē govju ganīšana organizēta visu diennakti, t. i. govīs no aploka izdzen tikai slaušanas reizēs. Kolchoza valde pareizi atrisinājusi ganu jautājumu, norīkojot nakts gana vietā to

cilvēku, kas agrāk nakts sargāja lopus no novietnēs.

Kā noris noganīto aploku kopšana?

Pagaidām te tikai vienreiz mēģināts virsmēsot ar vircu. Nākotnē to darīs, vadoties no pirmrindas kolchozupieredzes. Noganītos aplokus uzraudzīs un kops speciāls šim darbam nozīmēts cilvēks, kas veiks nenooestās zāles nopļaušanu, uzkrājušos govsmēsli izārdīšanu, aploku virsmēslošanu un iežogojuma labošanas darbus.

Kādu efektu dod kolchozam šogad ierīkotie aploki?

No ganu gaitām atbrīvojušies cilvēki, jo to, ko agrāk veica divi gani, šogad padara viens, govīs ganās mierīgāk, labāk izmanto zaļo masu, labāk kopt, mēsot ganības un līdz ar to dod iespēju lopus apgādāt ar zaļo masu pietiekošā daudzumā. Otrs un pats galvenais ir tas, ka lopu produktivitāte strauji aug. Tā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 1956. saimniecības gadā līdz 1. jūnijam kolchozā „Latgales zieds“ piena kopieguve palielinājusies par 16 tonnām.

Aploku iekārtošanai izlietotie līdzekļi sevi attaisno

Aploku sistēmas iekārtošana kolchozā „Latgales zieds“ neizmaksāja dārgi. Tā pirmās brigades vajadzībām tika ie-

gādāti 4 km drāts, kas izmaksāja 2800 rubļu. Materiāls mietiem un kārtīm sagādāts kolchoza mežā. Darbs un līdzekļi, kas ieguldīti šajā pasākumā, jau atmaksājas, bet rēķinot, ka aploku žogi kalpos vairākus gadus, nevar būt runa par to, dārgi vai lēti tas izmaksā.

* * *

Saprotams, daudz vēl trūkumu un neizlietotu iespēju kolchozā „Latgales zieds“ aploku sistēmas iekārtošanā un galvenokārt tie virzās vienā virzienā: aplokus vāji kopj un virsmēslo.

Kolchozu priekšsēdētājiem un lauksaimniecības speciālistiem, kas piedalījās seminārā, redzēja kolchoza „Latgales zieds“ ganības un dzirdēja kolchoza priekšsēdētāja b. Bulmeistara paskaidrojumus un arī tiem, kas nepiedalījās, nopietnāk jāpielet lopkopības produkcijas kāpināšanas jautājumam — aploku sistēmas ierīkošanai. Viss labais kā trūkst pārējos kolchozos jāņem par paraugu.

Visiem rajona kolchoziem jāmeklē jaunas iespējas un ceļi piena produkcijas celšanai. Tikai tad, ja nebaidīsies no grūtībām, bet dienā dienā tās pārvarēs, virzīs sabiedrisko lopkopību pa augšupejas ceļu, mēs izpildīsim PSKP XX kongresa un sestās piegādes uzdevumus.

A. Birzāks

Drīzumā uz rajona kulturas nama skatuves

28. jūnijā Livānu kulturas namā viesosies LPSR Valsts akadēmiskais dramatisks teātris ar J. Lūtovska „Ģimenes lietu“.

Luga „Ģimenes lieta“ liecina par dramatiski stingri komponētu skatuves darbu, kur smalki izveidotā intriga neļauj skatītājam uzminēt atrisinājumu. Autors ar asu un dziļu cilvēka iekšējo pārdzīvojumu izpratēja skatu rāda kādas poļu ģimenes gaitas, pieskaroties mīlestības, laulības, goda, pienākuma jautājumiem. Konflikts šeit ir

tēva un dēla nesaskaņas, kur tēvs nesaprot dēla centienus dzīvot bagātāku, skaistāku dzīvi, bet dēls stingri cīnās par savu mērķu realizēšanu. Lūgai sākoties, autors parāda Kaminsku ģimenes noskaņojumu: tā draud izirt. Māte necieš vecākā dēla sievu, maz vēribas mātei veltī vīrs, jo tam sava pasaule. Vecākais dēls Felikss, aizraudamies ar darbu, neredz, kas notiek ar viņa sievu — Irenu, kura alkst uzmanības, mīlas. Irenā vīra aizņemtība rada aizdomas.

Autors, būdams pēc profesijas ārsts, labi izprot cilvēku vajības un ar savu lugu atgādina, ka akla saudzība pret cilvēku kļūdām ir nepiedodama, ka ikviens cilvēka veidošanās nav tikai ģimenes lieta.

„Ģimenes lieta“ iestudējis LPSR Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks Alfreds Jaunušans. Galvenajās lomās: Oļģerts Šalkonis, Helena Romanova, Gunars Cilinskis, Baiba Indriksone, Vaironis Jakans, Arnolds Liniņš, Ilga Hincenberga.

G. Treimanis

Kartupeļu kaitēkļu apkarošana

Visizplatītākie kartupeļu kaitēkļi ir drātstārpi — sprakšķu, melnuju un pūcīšu kāpuri.

Svītroti, tumši un Sibīrijas sprakšķu kāpuri lielāko daļu no savas dzīves (3—4 gadus) pavada augsnē. Tie saēd graudus, augu jaunus dzinumus un saknes, kartupeļu lakstus un bumbuļus. Jūnijā—augustā šie kāpuri iekūpojas. To kūniņas ir ļoti maigas un viegli let bojā, ja šai laikā veic augsnes apstrādāšanu. Kūniņas dzīves fāze ilgst divas trīs nedēļas. Pēc tam kūniņa pārvēršas vabolē, kas paliek augsnē līdz nākošā gada pavasarim.

Agrā pavasarī vaboles izlien no augsnes un pārtiek galvenokārt no stiebraugu lapām. Maija otrajā pusē un jūnijā to mātītes dēj olas. Pēc divām nedēļām no tām izšķīļas 1,5—2 milimetrus gari kāpuri. Sākumā kukaiņi dzīvo uz augu stublājiem un sak-

nēm, bet pēc tam — augsnē.

Visvairāk drātstārpu ir laukos, kur audzēti graudaugi, vecos āboliņa laukos, kā arī vārpatas un citu nezāļu pārņemtos tīrumos. Augsnī uzskata par stipri inficētu ar drātstārpiem, ja uz vienu kvadrātmētru ir 80—100 kāpuru. Šādā gadījumā kukaiņi gandrīz pilnīgi iznīcina graudaugu un kartupeļu laukus.

Lai noteiktu cik lielā mērā augsne ir inficēta ar drātstārpiem, jāņem tās paraugs. Pārbaudāmājam laukā pa diagonāli izrok 50 centimetrus garas un 50 centimetrus platas, 30 centimetrus dziļas bedrites. Izrakto zemi pārbauda uz finlera loknes vai maisa drēbes. Atrastos drātstārpus un citus kaitēkļus saskaita un nosaka to vidējo daudzumu uz vienu kvadrātmētru. Ja izrādās, ka tīrumos ir daudz drātstārpu, tad tajos nevaļag stādīt kartupeļus. Šai kulturai jāizvēlas eiti, mazāk

inficēti lauki, bet kaitēkļu stipri pārņemtos tīrumos jāsej pākšaugi, linī, sinepes, idra, griķi.

Lai pastiprinātu kultūraugu pretošanās spēju kaitēkļiem, augi jānodrošina ar barības vielām. Kartupeļiem uz katru hektaru ieteicams dot 20—30 tonnas kūtsmēsli un nepieciešamo minerālmēsli daudzumu, bet skābās augsnes jākalķo. Liela nozīme cīņā pret augu kaitēkļiem ir pareizai augsnes apstrādāšanai: savlaicīgai aršanai, ecēšanai, kartupeļu vagošanai un it sevišķi sējumu rindstarpu apstrādāšanai jūnijā un jūlijā, kad notiek drātstārpu iekūpošanās.

Profilakses nolūkos labības sēkla pirms sējas jāapputina ar heksahloranu, ņemot vienu kilogramu preparāta uz centneru graudu, vai ar merkuru ņemot 250 gramu šī preparāta uz centneru graudu.

Augiem, tai skaitā arī kartupeļiem, stipri kaitē pūcītes. Šo tauriņu kāpuri izgrauž

lielus caurumus bumbuļos. Ziemāju pūcīte pārziemo kāpura stadijā. Pavasarī tā iekūpojas augsnē un jūnijā sāk izlidot. Pūcītes dēj olas uz nezālēm. Pēc 7—12 dienām no tām rodas tumši pelēki kāpuri, kas savas dzīves sākumā pārtiek no nezālēm, bet pēc tam pāriet uz kultūraugiem un bojā to piesaknes daļas. Pieaugušie kāpuri ir zemes pelēkā krāsā un sasniedz 52 milimetru garumu.

Visefektīvākais pūcīšu apkarošanas līdzeklis ir savlaicīga augsnes apstrādāšana. Ļoti svarīgi ir uzturēt papuves tīras no nezālēm. Lai iznīcinātu pūcītes, inficētos laukus var apputināt ar natrija silicijfluorīdu (10 kilogramu preparāta uz hektara), ar kalcijs arsenātu (10 kilogramu uz hektara) un ar DDT preparātu (20—25 kilogrami uz hektaru).

Ar labiem rezultātiem var lietot arī saindētas ēsmas, kas pagatavotas no dažādu sulīgu augu griezumiem, klijām un

raušiēm. Uz katriem 10 kilogramiem ēsmas ņem 150 gramus natrija silicijfluorīda. Ēsmu izliek mazās kaudzītēs, (pa 50—75 gramam) uz papuvju laukiem pēc to uzāršanas. Atstatums starp kaudzītēm — pieci metri. Ēsmu viegli apber ar zemi.

Liela jaunumu kartupeļiem nodara maijvaboles. Tās pārziemo zemē, pavasarī izlido un pārtiek no augu lapām. To mātītes dēj olas trūdvieļām bagātā augsnē, sevišķi laukos, kas atrodas mežmalās. No olām rodas balti kāpuri ar melnām galviņām.

Pilna agrotehnikas un lauksaimniecības augu kaitēkļu ķīmiskās apkarošanas pasākumu kompleksa stingra realizēšana ļauj pasargāt kartupeļus no bojājumiem un ievērojami samazināt to zudumus.

O. Belova,
bioloģijaszinātņu kandidāte

Redaktora v. i. A. STARIS